

«Каспий қоғамдық университеті» ББ колледжінде орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізу туралы ереже (бұдан әрі-ереже)

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық қорытынды аттестаттауды жүргізу туралы ереже 2-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығына орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізудің үлгілік ережелері әзірленді. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2008 жылғы 21 сәуірде № 5191 болып тіркелді.

1 бөлім.

1. Осы Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізу ережесі «білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 46) тармақшасына сәйкес әзірленді және техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізу тәртібін айқындайды.
2. Осы Ережелерде мынадай анықтамалар пайдаланылды:

1) біліктілік емтиханы-теориялық және практикалық даярлықтың, тәжірибе мен құзыреттіліктің жеткіліктілігін объективті айқындауға, олардың талаптарға сәйкестігін бағалауға және біліктілік деңгейін беруге мүмкіндік беретін рәсім;

- 2) Біліктілік комиссиясы-техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім алушыларына бір біліктілік шеңберінде кәсіптік модульдерді (пәндерді) игеру қорытындылары бойынша жұмыс біліктілігін беру рәсімін жүргізу үшін құрылатын алқалы орган;
- 3) білім алушыларды аралық аттестаттау - білім алушылардың бір оқу пәнінің, бір оқу пәнінің және (немесе) модульдің, сондай-ақ кәсіптік модульдердің бір біліктілік шеңберінде оларды зерделеу аяқталғаннан кейін олардың бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім;
- 4) білім алушыларды қорытынды аттестаттау-олардың тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында көзделген оқу пәндерінің, оқу пәндерінің және (немесе) модульдердің көлемін игеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім;
- 5) білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау-педагог сабақта өткізетін білім алушылардың білімін, іскерлігі мен дағдыларын жүйелі тексеру;
- 6) демонстрациялық емтихан-білім алушыға игерілген кәсіби құзыреттерін іс жүзінде көрсетуге мүмкіндік беретін аралық және / немесе қорытынды аттестаттауды өткізу нысаны;
- 7) дипломдық жұмыс (жоба) - техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламасын игеру нәтижелерін жинақтауды білдіретін білім алушының қорытынды өзіндік жұмысы;
- 8) қорытынды аттестаттау комиссиясы-техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының түлегін қорытынды аттестаттаудан өткізу үшін құрылатын алқалы орган;
- 9) оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесі-цифрлық баламасы бар халықаралық практикада қабылданған және білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін балдардағы оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі;
- 10) Оқыту нәтижелері-білім алушылардың білім беру бағдарламасының оқу модулін игеру бойынша алған, көрсететін білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қатынастар;
- 11) практикалық жұмыс-кәсіптік міндеттерді шешу үшін білім алушылардың практикалық іскерліктері мен дағдыларын айқындауға мүмкіндік беретін аралық және/немесе қорытынды аттестаттауды өткізу нысаны.

3. Білім алушылардың білімін бағалау балдық-рейтингтік жүйелер бойынша жүргізіледі білім алушылардың оқу жетістіктері (білімі, іскерлігі, дағдылары мен құзыреттері) 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

2 бөлім. Білім алушыларға ағымдағы бақылау және аралық аттестаттау жүргізу

4. Білім беру ұйымдары үлгерімге ағымдағы бақылауды жүзеге асырудың және білім алушыларды аралық аттестаттаудан өткізудің нысандарын, тәртібі мен кезеңділігін таңдауда дербес таңдайды.

Ағымдағы бақылау пәндер және (немесе) модульдер бойынша практикалық және лабораторлық сабақтар жоқ болған жағдайда, педагогтің оқу бағдарламасында көзделген міндетті бақылау жұмыстарын (жазбаша тапсырмалар, рефераттар) тексеруі арқылы, оның ішінде оқытудың жеке траекториясын ескере отырып жүзеге асырылады.

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар тұлғалардың пәндер және (немесе) модульдер бойынша үлгеріміне ағымдағы бақылау психофизикалық даму ерекшеліктері ескеріле отырып жеке тапсырмалар бойынша өткізіледі.

Қашықтан оқыту (бұдан әрі – ҚО) арқылы білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау:

1) білім алушы мен педагогтің телекоммуникациялық құралдарды пайдалана отырып онлайн немесе офлайн режимінде тікелей қарым-қатынасы;

2) автоматтандырылған тестілеу кешендері;

3) жеке тапсырмаларды тексеру (білім алушылардың электрондық поштасына, мессенджерлеріне тапсырмалар беру) арқылы жүзеге асырылады.

Білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды жүргізу нысандарын педагог оқу материалының мақсатын, мазмұнын ескере отырып анықтайды.

5. Оқу жоспарына сәйкес оқыту дәрістік курспен шектелетін пәндер және (немесе) модульдер бойынша міндетті бақылау жұмыстары болмаған жағдайда, үлгерімді ағымдағы бақылау жүзеге асырылмайды. Пәндердің және (немесе) модульдердің тізбесін білім беру ұйымдарының алқалы органы айқындайды.

6. Білім алушыларды аралық аттестаттаудан өткізу пәндерінің және (немесе) модульдерінің тізбесі мен нысанын оқу жұмыс жоспарларына сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары белгілейді және оқу жылының басында оқу процесінің кестесіне енгізіледі.

Қашықтықтан оқыту жолымен аралық аттестаттауды жүргізу кезінде мынадай нысандар пайдаланылады:

- 1) Тапсырманы орындау уақытын шектеу мүмкіндігімен автоматтандырылған тест жүйелерін пайдалана отырып тестілеу;
- 2) жобаны орындау;
- 3) практикалық, шығармашылық тапсырманы орындау;
- 4) емтиханды онлайн-режимде тапсыру.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша аралық аттестаттау: қазақ тілінде оқытатын топтар үшін қазақ тілі, орыс тілі және әдебиеті; орыс тілінде оқытатын топтар үшін орыс тілі, қазақ тілі және әдебиеті; Қазақстан тарихы, математика және мамандық бейініне сәйкес білім беру ұйымының таңдау пәні бойынша емтихандар өткізуді көздейді.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша аралық аттестаттау "жалпы білім беретін пәндер" модуліне/цикліне бөлінген кредиттер/сағаттар есебінен өткізіледі.

Бақылау жұмыстары, сынақтар және курстық жобалар (жұмыстар) пәнді және (немесе) модульді оқытуға бөлінген оқу уақыты есебінен, емтихандар - аралық және/немесе қорытынды аттестаттауға бөлінген мерзімде өткізіледі.

Өнер және мәдениет саласындағы мамандықтар үшін қорытынды және (немесе) аралық аттестаттау шығармашылық тапсырмалардың орындалуын көздейді.

Шығармашылық тапсырма туралы ережені техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы дербес әзірлейді.

Білім алушыларға жұмысшы біліктілігін беруге арналған аралық аттестаттау өткізу үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары басшысының бұйрығымен біліктілік комиссиясы құрылады.

Жұмыс біліктілігі бағдарламасын меңгергеннен кейін біліктілік емтиханы өткізіледі.

Біліктілік емтихан практикалық жұмыс немесе демонстрациялық емтихан нысанында техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымының оқу-өндірістік шеберханаларында, зертханаларында және оқу орталықтарында және/немесе кәсіпорындардың өндірістік алаңдарында өткізіледі.

Жұмыс біліктілігін алу жөніндегі бағдарламаны меңгергеннен кейін оқуын жалғастырмайтын білім алушылар үшін біліктілік емтиханы қорытынды аттестаттау шеңберінде өткізіледі.

Оқуды жалғастыратын білім алушылар үшін біліктілік емтиханы аралық аттестаттау шеңберінде өткізіледі.

Жұмысшы біліктілігін беру туралы куәлік беру туралы шешім біліктілік комиссиясының шешімі бойынша біліктілік емтиханы негізінде қабылданады.

7. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушыларды аралық аттестаттау курстық жобаларды (жұмыстарды), практика бойынша есептерді, сынақтар мен емтихандарды қорғау нысанында оқу жұмыс жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады, бұл ретте курстық жобаларды (жұмыстарды) сынақтар мен қорғау емтихандар басталғанға дейін (олар болған кезде) жүргізіледі.

Курстық жобалар (жұмыстар) пәннің теориялық бөлімі немесе бөлімі және (немесе) осы пән және (немесе) модуль бойынша курстық жобаны (жұмысты) орындау үшін жеткілікті білімді игеруді қамтамасыз ететін модуль аяқталғаннан кейін орындалады.

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды аралық аттестаттау емтихандар және/немесе сынақтар нысанында жүргізіледі.

8. Сынақтар тізбесі оқу жұмыс жоспарына, сондай-ақ курстық жобаларға (жұмыстарға), кәсіптік практикаға сәйкес сараланған бағалары/балдары бар үлгерімді ағымдағы бақылау бағаларының негізінде айқындалатын пәндер және (немесе) модульдер бойынша қойылады.

9. Білім алушыларды аралық аттестаттау материалдары Әрбір оқу пәнінің және (немесе) модульдің жұмыс оқу жоспарлары мен бағдарламалары негізінде жасалады.

10. Білім алушыларды аралық аттестаттауға дайындық кезеңінде консультацияларға бөлінген уақыттың жалпы бюджеті есебінен консультациялар өткізіледі.

11. Аралық аттестаттауды өткізу үшін білім алушылар емтихан нысанында даярлануы тиіс:

1) емтихан билеттері (емтихан бақылау тапсырмалары), тест тапсырмалары, ситуациялық тапсырмалар;

2) емтиханда пайдалануға рұқсат етілген Көрнекі құралдар, анықтамалық сипаттағы материалдар, нормативтік құжаттар және техника үлгілері;

3) оқу және технологиялық карталар;

4) спорт залы, жабдықтар, мүкәммалдар;

5) емтихан ведомосы дайын болуы керек.

12. Аралық аттестаттауды (емтихандар мен сынақтарды қабылдауды) осы пән және (немесе) модульдер бойынша семестр ішінде оқу сабақтарын өткізген педагог және (немесе) педагогтер не білім беру ұйымы басшысының тапсырмасы бойынша осы пәннің және (немесе) модульдің бейініне сәйкес біліктілігі бар педагог жүзеге асырады.

13. Аралық аттестаттау кезінде емтихандарға әрбір пән және (немесе) модуль бойынша оқу жұмыс жоспарлары мен білім беру бағдарламаларына сәйкес барлық практикалық, зертханалық, Есептеу-графикалық және курстық жұмыстарды (жобаларды), сынақтарды толық орындаған білім алушылар жіберіледі.

1-2 пәндер және (немесе) модульдер бойынша қанағаттанарлықсыз бағалары бар білім алушылар емтихандарға педагогикалық кеңестің шешімімен жіберіледі.

14. Емтихан билеттері бойынша тапсырманы орындау үшін аралық аттестаттауды өткізу кезінде:

ауызша емтиханға әр білім алушыға 25 (жиырма бес) минуттан аспайтын уақыт бөлінеді;

жазбаша емтихан өткізуге бұдан артық көзделмейді:

1) шығармаға және (немесе) эссе әдебиет бойынша жазуға 4 академиялық сағат;

2) Математика және арнайы пәндер және (немесе) модульдер бойынша 4 академиялық сағат;

3) қазақ және орыс тілдерінен мазмұндауға 4 академиялық сағат, диктантқа 2 академиялық сағат.

Жазбаша емтихан жұмыстары Білім беру ұйымының мөртабанымен қағаз жүзінде орындалады.

Аралық аттестаттау шеңберінде біліктілік емтиханын өткізу кезінде практикалық тапсырманы орындау үшін 1 емтиханға 4 академиялық сағаттан артық емес, ал демонстрациялық емтихан нысанында 16 академиялық сағаттан артық емес бөлінеді.

Біліктілік комиссиясының құрамы білім беру ұйымдары өкілдерінің кемінде 60% және 40% - дан аспайтын арақатынаста кәсіпорындар (жұмыс берушілер) өкілдерінің қатарынан қалыптастырылады.

Біліктілік комиссиясы дауыс беруге құқығы жоқ хатшыны қоспағанда, Комиссия төрағасын, комиссия мүшелерін қоса алғанда, өкілдердің тақ санынан тұрады. Дуальды оқыту кезінде біліктілік комиссиясының құрамына аттестатталушы адамдардың тәлімгерлері жіберілмейді.

15. Тыңдауға, оқу жұмыстарын қарауға, спорт көріністеріне байланысты арнайы пәндер, модульдер бойынша емтихандарды тиісті әдістемелік пәндік және циклдық комиссиялардың, кафедралардың, бөлімдердің педагогтары қабылдайды. Оларды өткізу үшін нақты жұмсалатын, бірақ бір оқушыға бір академиялық сағаттан аспайтын уақыт қарастырылады.

16. Аралық аттестаттауды (емтихандар мен сынақтарды) өткізу кезінде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы басшысының рұқсатынсыз (оқу ісі, әдістемелік жұмыстар жөніндегі басшының орынбасарынан, бөлім меңгерушісі мен пәндік-циклдық комиссияның төрағасынан (төрайымынан) басқа) бөгде адамдардың қатысуына болмайды.

17. Сырқаттануына байланысты немесе басқа да дәлелді себептермен аралық аттестаттаудан өтпеген білім алушыларға техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім білім беретін оқу орнының басшысы оны тапсыруға жеке мерзімді білім беру ұйымдарының бекітілген бұйрығымен белгілейді.

18. «Қанағаттанарлықсыз (сынақтан өткен жоқ, 0-ден 49 балға дейін)» (есептелмеген) бағасын алған кезде емтиханды қайта тапсыруға бір пән және (немесе) модуль бойынша бір реттен артық емес рұқсат етіледі.

«Қанағаттанарлықсыз (0-ден 49 балға дейін)» бағасын алған кезде емтиханды (сынақты) қайта тапсыру мерзімін білім беру ұйымы дербес айқындайды.

Аралық аттестаттау нәтижелері бойынша «қанағаттанарлық (50-ден 69 балға дейін)» деген бір бағадан аспайтын білім алушылар үшін білім алушының білім беру ұйымы басшысының атына еркін нысанда берген өтініші негізінде бағалауды арттыру мақсатында қайта тапсыруға жол беріледі.

Емтиханды (сынақты) қайта тапсыру білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен ресімделеді.

19. Аралық аттестаттау нәтижелері бойынша "қанағаттанарлықсыз (0-ден 49 балға дейін)" деген үштен астам бағасы бар білім алушылар педагогикалық кеңестің шешімі бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен Білім беру ұйымынан шығарылады, оған белгіленген үлгідегі анықтама беріледі.

20. Белгілі бір курстың оқу жоспарының талаптарын толық орындаған, аралық аттестаттаудың барлық сынақтары мен емтихандарын сәтті тапсырған білім алушылар техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен келесі курсқа ауыстырылады.

21. Сараланған сынақ көзделген пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды бағаларды педагогтер орташа арифметикалық баға ретінде үлгерімді ағымдағы бақылау бағалары негізінде қояды.

21-1. Емтихан көзделген пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі:

$I = 0,6 \times (PO_1 + \dots + PO_N) / N + 0,4 \times E$, мұндағы:

PO – оқыту нәтижесі;

N – оқыту нәтижелерінің саны;

E – емтихан бағасы.

Оқыту нәтижесінің рейтингі (балдар) бағалау критерийлері үшін балдардың орташа арифметикалық мәнімен есептеледі:

$PO = KO_1 + \dots + KO_N / N$, қайда:

KO – бағалау критерийлері;

N – бағалау саны.

22. Ағымдағы оқу сабақтарынан қол үзбей, аралық аттестаттау емтихандарын мерзімінен бұрын тапсыруға техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары басшысының бұйрығымен:

1) ағымдағы семестрдің пәндері және (немесе) модульдері бойынша оқу жұмыс жоспарлары мен білім беру бағдарламаларына сәйкес зертханалық, практикалық, есептік-графикалық және курстық жұмыстарды (жобаларды), сынақтарды "өте жақсы" деген бағаға тапсырған;

2) белгіленген мерзімде аралық аттестаттаудан өтуге мүмкіндігі жоқ (тиісті құжаттармен расталған дәлелді себептер бойынша) білім алушылар жіберіледі.

3 бөлім. Білім алушыларды қорытынды аттестаттаудан өткізу

23. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының білім алушыларын қорытынды аттестаттау, медициналық білім беру бағдарламалары бойынша біліктілік емтиханын және (немесе) білім алушыларды қоспағанда, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды емтихандар тапсыруды немесе арнайы пәндердің және (немесе) модульдердің бірінде қорытынды емтихан тапсыру арқылы диплом жобасын (жұмысын) орындау мен қорғауды немесе дипломдық жұмысты орындауды және қорғауды қамтиды.

Қорытынды аттестаттау оны өткізудің алдын ала бекітілген кестесі бойынша өткізіледі.

Қорытынды аттестаттауға академиялық қарызы жоқ және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) бекітілген

техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының (бұдан әрі – МЖМБС) талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын толық көлемде меңгерген білім алушылар жіберіледі.

Білім алушыларды қорытынды аттестаттауға жіберу білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен ресімделеді.

ҚО арқылы қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде білім беру ұйымы білім алушылардың жеке басын сәйкестендіруді қамтамасыз етеді, оның тәсілін ұйым дербес таңдайды және оны өткізу тәртібінің сақталуын бақылайды.

Білім алушыларды сәйкестендіру білім алушының жеке басын бейне камера алдында ашық түрде ұсынылған жеке басын куәландыратын құжаттың деректерімен визуалды салыстыру арқылы жүзеге асырылады. Білім алушылар байланыс жабдықтары мен арналарына қойылатын техникалық талаптар туралы алдын ала хабардар етіледі. Білім беру ұйымы білім алушылардың техникалық мүмкіндігіне байланысты алдын ала тексеру арқылы көз жеткізеді.

Компьютерлік тестілеу ақпараттық жүйелерге енгізілген құралдардың көмегімен немесе жеке құралдардың көмегімен өткізіледі. Тестілеу процесі автоматтандырылған. Тестілеу нәтижелерін автоматтандырылған өңдеу және сақтау қамтамасыз етіледі.

24. Дипломдық жобаны (жұмысты) Біліктілік бойынша білім алатын студенттер, сондай-ақ жаратылыстану, гуманитарлық, экономикалық және шығармашылық мамандықтар бойынша білім алушылар орындайды және түлектердің арнайы теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын жүйелеу, жинақтау және тексеруді мақсат етеді.

Дипломдық жобаны (жұмысты) орта буын маманын, қолданбалы бакалаврды даярлау кезінде техникалық, технологиялық және ауыл шаруашылығы мамандықтары бойынша оқитын студенттер орындайды және кейбір техникалық құрылғыны немесе технологияны сипаттауды немесе есептеуді көздейді.

25. Білім беру ұйымдарында білім алушыларды қорытынды аттестаттаудан өткізу үшін білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен қорытынды аттестаттау комиссиясы құрылады.

Қорытынды аттестаттау комиссиясының құрамы кәсіпорындардың білікті мамандары, арнайы пәндер оқытушылары, өндірістік оқыту шеберлері және оқу орнының алқалы басқару органдарының өкілдері қатарынан жұмыс берушілер өкілдерінен 60% - ға және дауыс беру құқығынсыз комиссия хатшысын қоса алғанда, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы өкілдерінен 40% - дан аспайтын арақатынаста қалыптастырылады.

Қорытынды аттестаттау комиссиясы (бұдан әрі – комиссия) дауыс беру құқығы жоқ хатшыны қоспағанда, Комиссия төрағасын, комиссия мүшелерін қоса алғанда, өкілдердің тақ санынан тұрады.

26. Комиссия қорытынды аттестаттау өткізілгенге дейін кемінде бір ай бұрын қорытынды аттестаттау кезеңіне құрылады.

27. Комиссия анықтайды:

- 1) білім алушылардың теориялық және практикалық даярлық деңгейінің техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің белгіленген білім беру бағдарламасына сәйкестігі;
- 2) өндірістік оқыту, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер және (немесе) кәсіптік модульдер бойынша білім алушылардың білімінің, іскерлігі мен практикалық дағдыларының нақты деңгейі, олардың кәсіптер (мамандықтар) бойынша оқу бағдарламалары мен біліктілік сипаттамаларының талаптарына сәйкестігі.

28. Комиссия отырыстарының ұзақтығы күніне 6 сағаттан аспайды.

29. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарындағы білім алушыларды қорытынды аттестаттау, оның ішінде қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттау оқу процесінің кестесінде көрсетілген мерзімде оқу жұмыс жоспарларының нысандары бойынша өткізіледі.

Білім беру ұйымдарында қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттау өткізу үшін орынжайлар:

1) білім алушыларды үздіксіз бейне және аудио бақылау, бейнежазба жүргізуді;

2) дипломдық жобаларды (жұмыстарды) қорғау кезінде білім алушылардың презентациялық материалдарын көрсету мүмкіндігін қамтамасыз ететін қажетті жабдықтар жиынтығымен жарақтандырылады.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттауға қатысатын білім алушылар рәсімнің тұтастығын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін техникалық құралдармен және бағдарламалармен қамтамасыз етіледі.

Қашықтықтан оқыту арқылы қорытынды аттестаттау нақты уақыт режимінде (онлайн), оның ішінде білім алушының жеке басын міндетті сәйкестендіруді және кешенді емтихандарды өткізу тәртібінің сақталуын бақылауды жүзеге асыра отырып өткізіледі.

Кешенді емтихандарды компьютерлік тестілеу нысанында өткізуге жол беріледі.

30. Комиссияға келесі материалдар мен құжаттар ұсынылады:

1) мамандық бойынша оқу жұмыс жоспары;

2) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы басшысының білім алушыларды қорытынды аттестаттауға жіберу туралы бұйрығы;

3) білім алушылардың қорытынды бағаларының жиынтық ведомосы;

4) оқу бағдарламасына сәйкес қорытынды емтиханға енгізілген емтихан билеттерінің жиынтығы мен сұрақтар тізбесі;

5) денсаулық сақтау кадрларын даярлау бағыты бойынша оқу-әдістемелік бірлестікпен келісілген медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға арналған тест тапсырмаларының техникалық ерекшеліктері мен клиникалық станциялар тізімі;

6) күндізгі нысанында оқитын білім алушының денсаулық жағдайына байланысты қорытынды аттестаттау мерзімін жылжытуға құқығын растайтын құжаттар;

7) сырттай нысанында оқитын білім алушының денсаулық жағдайына және (немесе) жұмыс орнынан дәлелді құжаттар ұсынылғанына байланысты қорытынды аттестаттау мерзімін жылжытуға құқығын растайтын құжаттар.

31. Қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде техникалық талаптар көтерілгенге дейінгі жол қорытынды аттестаттаудан басқа күні және (немесе) басқа уақытта өту мүмкіндігі ескеріледі. Бұл жағдайда техникалық хатшы электрондық актіні ресімдейді және актінің көшірмесін комиссияның барлық мүшелеріне жібереді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар үшін қорытынды аттестаттау олардың денсаулық жағдайына теріс факторлардың әсерін болдырмайтын және білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктері мен денсаулық жағдайына жауап беретін жағдайларда өткізіледі.

Пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды емтихандар оқу бағдарламаларына сәйкес: бірнеше арнайы пәндер және (немесе) кәсіптік модульдер бойынша сұрақтарды қамтитын ауызша, жазбаша, кешенді емтихан нысандарында өткізіледі.

Қорытынды аттестаттауды өткізу нысандарын білім беру ұйымдары айқындайды.

Диплом жобасын (жұмысын) қорғау қорытынды аттестаттау өткізу жөніндегі комиссияның ашық отырысында оның мүшелерінің кемінде 2/3-сінің қатысуымен өткізіледі. Бір дипломдық жобаны (жұмысты) қорғау ұзақтығы бір білім алушыға 30 (отыз) минуттан аспайды. Диплом жобасын (жұмысын) қорғау үшін білім алушы ұзақтығы 10 (он) минуттан аспайтын баяндама жасайды.

Қорытынды аттестаттау басталғанға дейін екі апта бұрын білім алушылар қорғауға жіберілген дипломдық жобаларды (жұмыстарды) рецензиялармен және презентациялық материалдармен ұсынады.

Дипломдық жобаны (жұмысты) қорғауды өткізу уақыты кестемен анықталады және дипломдық жобаларды (жұмыстарды) қорғау басталғанға дейін кемінде үш жұмыс күні бұрын білім алушылардың назарына жеткізіледі.

Дипломдық жобаны (жұмысты) қорғау, оның ішінде қашықтықтан оқыту арқылы қорғау презентация түрінде өтеді.

Ауызша қорытынды емтиханның ұзақтығы бір білім алушыға 15 (он бес) минуттан аспайды.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар (ақыл-ойы сақталмаған) үшін қорытынды аттестаттау практикалық жұмысты орындау нысанында, өткізіледі, басқа санаттағылар үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымы айқындайды.

32. Өтініштің негізінде және комиссияның шешімі бойынша тиісті оқу пәні және (немесе) модуль бойынша ағымдағы оқу жылында қорытынды аттестаттауға дәлелді себептермен (денсаулық жағдайына немесе тиісті құжаттармен расталған өзге де объективті себептерге байланысты) қорытынды аттестаттауға келмеген білім алушылар қайта жіберіледі. Білім алушылар өтінішті еркін нысанда жазады.

Қайта отырысты өткізу мерзімін комиссия айқындайды.

Оң бағаны арттыру мақсатында қорытынды емтиханды қайта тапсыруға және дипломдық жобаны (жұмысты) қорғауға жол берілмейді.

33. Дипломдық жоба (жұмыс) немесе қорытынды емтихандарды тапсыру бойынша "қанағаттанарлықсыз (0-ден 49 балға дейін)" бағасын алған білім алушыға мамандық (кәсіп) бойынша толық оқу курсы аяқтағаны туралы белгіленген үлгідегі анықтама беріледі.

34. Белгіленген мерзімде қорытынды аттестаттаудан өтуге мүмкіндігі жоқ (денсаулық жағдайына, әскери қызметке шақырылуына немесе тиісті құжаттармен расталған өзге де объективті себептерге байланысты) білім алушыларға оқу процесінің кестесіне сәйкес қорытынды аттестаттау басталатын күнге дейін екі айдан ерте емес мерзімде қорытынды аттестаттауды (сессияны мерзімінен бұрын тапсыру немесе ұзарту) жеке тапсыруға рұқсат етіледі.

Қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелері жанынан білім беру ұйымдарының білім алушыларын қорытынды аттестаттауды мерзімінен бұрын тапсыруға оқу процесінің кестесіне сәйкес қорытынды аттестаттау басталған күнге дейін үш айдан ерте емес мерзімде жазасын өтеуден босату туралы мәселе шешілген кезде жол беріледі.

35. Комиссия отырысы тиісті хаттамамен ресімделеді, оған комиссия төрағасы, мүшелері қол қояды.

Қорытынды емтихандарды тапсыру және (немесе) дипломдық жобаны (жұмысты) қорғау нәтижелері олар өткізілген күні, көрсету емтиханын өткізу кезінде 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей жарияланады.

Карантин, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар немесе қашықтықтан оқыту арқылы оқыту кезінде уәкілетті органның шешімі бойынша қорытынды аттестаттауға қатысушылардың іс-әрекеттеріне байланысты емес өзге де мән-жайлар туындаған кезде, Комиссия осы Қағидалардың 23-тармағына сәйкес қорытынды аттестаттауды өткізу нысанын өзгерту және қорытынды аттестаттаудың нәтижелерін айқындау жөнінде шешім қабылдайды.

Қорытынды аттестаттауды қашықтықтан оқыту арқылы өткізу кезінде нәтижелерді есепке алу электрондық-цифрлық нысанда жүзеге асырылады. Бұл ретте қорытынды аттестаттау туралы мәліметтерді қағаз тасымалдағышта сақтау міндетті болып табылады.

35-1. Аралық және (немесе) қорытынды аттестаттауды бағалау нәтижесімен келіспеген жағдайда білім алушылар апелляцияға өтінішті ол өткізілгеннен кейінгі келесі жұмыс күнінен кешіктірмей білім беру ұйымы басшысының атына еркін нысанда жазады.

Апелляциялық комиссия құрамын білім беру ұйымы дербес қалыптастыратын және айқындайтын білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен құрылады.

Апелляциялық комиссия дауыс беруге құқығы жоқ хатшыны қоспағанда, Комиссия төрағасын, комиссия мүшелерін қоса алғанда, өкілдердің тақ санынан тұрады.

Апелляциялық комиссияның шешімі өтініш келіп түскен күннен бастап 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей еркін нысанда хаттамамен ресімделеді және оны білім алушының назарына жеткізеді.

36. «Өте жақсы (90 - нан 100 балға дейін)» деген бағамен білім беру бағдарламасын меңгерген және тапсырған білім алушыларға оқу пәндері және (немесе) модульдер, курстық жобалар (жұмыстар), Оқу жоспарының практикасы бойынша есептер бойынша сынақтар мен емтихандардың кемінде 75 пайызы, ал қалғандары бойынша – «жақсы (70-тен 89-ға дейін дипломдық жұмысты (жобаны) және (немесе) « өте жақсы (90-нан 100 балға дейін)» бағалары бар емтихандарды қорғаған адамға білім беру ұйымының қорытынды аттестаттау комиссиясының шешімі бойынша үздік диплом беріледі.

37. Біліктілік деңгейін көрсете отырып, диплом беру туралы шешім пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды емтихандардың және (немесе) дипломдық жобаларды (жұмыстарды) қорғаудың нәтижелері негізінде қабылданады.

Төрт балдық жүйе бойынша цифрлық баламаға сәйкес келетін білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Балдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
4,0	95-100	Өте жақсы
3,67	90-94	
3,33	85-89	жақсы
3,0	80-84	
2,67	75-79	
2,33	70-74	
2,0	65-69	Қанағаттанарлық
1,67	60-64	
1,33	55-59	
1,0	50-54	
0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

38. Қосымша орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім алушылардың білімін бағалау критерийлері кезінде білім алушылардың білімін бағалау критерийлерін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 21 қаңтардағы № 52 бұйрығын пайдалану ұсынылады